

TREFFER

1. Introductie

De *Treffers* voor dit seizoen staan allemaal in het teken van het jaarthema: 'kostbaar'. Elk mens heeft dingen die heel belangrijk, waardevol en kostbaar zijn. Als zoiets van ons wordt weggenomen ervaren we pijn. Soms is er ook een verlangen om iets te ontvangen, maar krijgen we het niet. Dat is een gemis wat pijn doet. Daarom denken we in deze *Treffer* na over 'rouw en verdriet'. Het is een thema wat hoort bij de realiteit van het leven.

1.1 - Jaarthema

Andere onderwerpen binnen het jaarthema:

- Gods Woord
- **Rouw en verdriet**
- #Geloofwaardig (actietreffer - extra)
- Heilige Doop
- Duurzaamheid
- Grote genade

1.2 - Doelen:

1. Jongeren leren vanuit de Bijbel welke vormen van gemis er zijn.
2. Jongeren leren hoe ze zelf met gemis om kunnen gaan.
3. Jongeren leren hoe ze anderen in gemis kunnen bijstaan.
4. Jongeren leren waarom een gemis kostbaar kan zijn.
5. Jongeren leren wat het gemis van God inhoud.

1.3 - Aansluiting op leefwereld:

Alle jongeren hebben of krijgen te maken met gemis en verlies. Verlies door overlijden, een ernstige ziekte van iemand die hun dierbaar is. Daarbij kan je denken aan het verlies door de dood van iemand uit de omgeving, een opa of oma, een ouder, broer of zus of een klasgenoot. Als iemand overlijdt, geeft dat verdriet en pijn. Je gaat zo iemand ook missen. Je verliest alles wat vertrouwd en gewoon was en gaat een nieuwe, onbekende fase in. Wanneer jongeren te maken krijgen met verlies, wordt hun veerkracht op de proef gesteld.

De confrontatie met verlies heeft vaak invloed op hun functioneren op school. Jongeren gaan anders om met verdriet dan volwassenen. Het is voor hen vaak heel moeilijk om uiting aan gevoelens te geven. De behoefte om niet anders te zijn dan anderen, kan maken dat jongeren alleen komen te staan in hun verdriet. Weet daarom bij de behandeling van dit thema wat er speelt in je groep. Er kunnen jongeren echt met veel pijn en verdriet rondlopen die dit niet zullen uiten.

Probeer ook troost te bieden als er jongeren zijn die het moeilijk hebben met dit thema.

Besef wel dat troost niet iets is waarmee het verlies kan worden opgelost. De overledene komt er niet door terug. Door een jongere troost te bieden, kun je als volwassene laten merken dat de jongere niet alleen hoeft te zijn met al het verdriet, met alle pijn, maar dat je er voor hem of haar bent. Het kan dat een jongere zich zal afsluiten, boos zijn of zich dwars gedragen. Het is dan extra belangrijk duidelijk te laten merken dat je er voor de jongere bent.

Voor jongeren is de wirwar aan emoties vaak nog groter dan voor volwassenen. Dat kan ook blijken uit hun gedrag: ze zeggen soms dat het best goed gaat, terwijl hun gedrag of lichaamstaal ondertussen iets heel anders uitstraalt. Als je wilt troosten, duwt een jongere je soms letterlijk weg. Het is niet gezegd dat hij of zij dat dan ook echt bedoelt.

Aansluiten bij de jongere is heel belangrijk.

Over het algemeen willen jongeren niet anders zijn dan hun leeftijdgenoten. Ook rouwende jongeren willen dat eigenlijk niet, ze willen geen extra aandacht, niet opvallen. Maar tegelijkertijd kunnen ze diep van binnen wel veel behoefte hebben aan extra aandacht, omdat dat betekent dat ze gezien worden. Dat is verwarrend, voor de omgeving, maar ook voor henzelf. Ze weten dan niet goed wat ze willen, wat maakt dat ze zich het ene moment tegen je afzetten en het andere moment juist troost zoeken. Als een jongere tegen je mag schoppen én leunen, is dat heel veel waard.

2. Inhoud

Een avond kan je op veel verschillende manier indelen. Om een goede lijn in het programma te hebben, wordt een aantal opties uitgewerkt.

Ook wordt er nog achtergrondinformatie over het thema gegeven (rondom de leerdoelen), die gebruikt kan worden in de inleiding.

2.1 Uitwerking doelen

Er is veel verdriet op deze wereld. Ook in het leven van onze jongeren kan al veel verdriet zijn, omdat ze iemand moeten missen door welke reden dan ook.

Het is goed om te beseffen dat verdriet en missen voort komt uit de zondeval. Voor de zondeval was er geen verdriet. De link tussen de zondeval en verdriet is soms lastig om te maken. Mensen, en vooral jongeren, ervaren dat vaak niet zo. Toch is het goed om deze notie te onthouden bij het behandelen van deze *Treffer*.

1. Jongeren leren vanuit de Bijbel welke vormen van gemis er zijn.

- Gemis: *het niet (meer) hebben van wat je nodig hebt of graag hebt (Van Dale). Het staat tegenover 'bezit'.*
- Kostbaar: *iets wat je veel waard is.*
- Gemis van basisbehoeften:
 - *Hagar had geen water voor zichzelf en haar zoon op haar vlucht in de woestijn en zou zonder water sterven van dorst (Genesis 16:7-14).*
 - *Israëlieten hadden op de woestijnreis geen eten en drinken (o.a. Numeri 21:5). De Heere voorzag hierin door de fonteinen bij Elim, manna en kwakkels en bijvoorbeeld het water uit de rotsteen.*
 - *De weduwe te Zarfath had nog maar genoeg eten voor één dag en zou moeten sterven (1 Koningen 17:12).*
 - *Op de bruiloft te Kana was er onvoldoende te drinken (Johannes 2:3)).*
 - *De Heere Jezus had tijdens zijn aardse leven geen vaste verblijfplaats (Mattheüs 8:20).*

- Gemis van gezondheid: *De bloedvloeiende vrouw miste gezondheid en deed er alles aan om dit te krijgen (Markus 5:25-34). Tegenwoordig hebben veel jongeren iemand in hun omgeving die kanker heeft. Ook onder jongeren komt het steeds meer voor (zie literatuurverwijzing 'Een wolk in mijn been').*
- Gemis van Gods aanwezigheid:
 - *De vrouw van Pinehas was zo verdrietig dat de ark was weggevoerd dat ze haar kind Ikabod noemde, wat betekent: de eer is weggevoerd (1 Samuël 4:21-22).*
 - *De Joden in ballingschap klagen over het feit dat ze niet meer in de tempel God konden dienen (Psalm 137:1-5).*
- Gemis van geloof:
 - *Jesaja klaagt dat niemand zijn prediking geloofd (Jesaja 53:1)*
 - *Jezus had op verschillende momenten diep verdriet over het ongeloof van Zijn hoorders. (Mattheüs 23:37; Lukas 7:9; Lukas 18:8; Johannes 6:60, 66-67).*
 - *Gods kinderen kunnen verdriet hebben over het ongeloof in hun eigen leven of in de kerk. (Psalm 119:25; Markus 9:24).*
- Gemis van een persoon: *De afwezigheid van iemand*
 - *Jozef die in Egypte zijn vader miste (Genesis 45:3).*
 - *David miste tijdens zijn vlucht voor Saul zijn familie (1 Samuël 22:1).*
 - *Tegenwoordig kun je denken aan familie/zendingswerkers/militairen op missie etc. in het buitenland. Ook kan er gemis van de aanwezigheid van een vader of moeder in een gezin zijn door echtscheiding.*
- Het missen van een overledene:
 - *De Egyptenaren hielden een grote rouwklage over Jakob (Genesis 50:10).*
 - *De moeder van de jongeling te Naïn hilde over haar overleden zoon (Lukas 7:11-13).*
 - *Jezus weende om het gemis van Lazarus (Johannes 11:35-36).*
 - *De weduwen uit Joppe rouwden op Dorkas van wie zij de zorgzaamheid moesten missen (Handelingen 9:39).*
- Gemis van kinderen:
 - *Sarai was onvruchtbaar en had lange tijd geen kinderen. Het leek hierdoor dat Gods belofte aan Abraham over nageslacht en de komende Messias niet in vervulling kon gaan (Genesis 11:30).*
 - *Rachels gemis van kinderen sloeg door in nijd: 'zij benijdde haar zuster Lea' (Genesis 30:1).*
 - *Hanna had lange tijd geen kind en werd hiermee geplaagd door Peninna (1 Samuël 1:5-7).*
- Gemis van liefde door een echtgenoot:
 - *Lea zag de liefde van Jakob voor Rachel en miste dit in haar huwelijk met Jakob (Genesis 29:31-35).*
 - *Kinderen kun het missen van liefde tussen hun ouders voelen en voor henzelf is dit ook een gemis.*
- Gemis van vriendschap: *De lamme man in Bethesda had 'geen mens' die hem naar het water bracht of hielp in zijn ziek-zijn (Johannes 5:7). In tegenstelling hiermee werd de lamme man uit Lukas 5:18 door zijn vrienden tot Jezus gebracht.*

Onder jongeren is veel eenzaamheid:

- Veel jongeren hebben wel 'vrienden', maar missen echte vrienden.

verbindt jongeren

- Jongeren voelen zich vaak in de kerk niet gezien door gemeenteleden en/of ambtsdragers.
- Er zijn ook jongeren die zich als 'refo' op een reformatorische school eenzaam voelen.

2. Jongeren leren hoe ze zelf met gemis om kunnen gaan.

- Zoals er geen vingerafdruk hetzelfde is, is het ook met rouwen: iedereen rouwt op zijn of haar eigen manier. Dit geldt niet alleen bij overlijden, maar ook bij gemis van bijvoorbeeld vriendschap.
- Er zijn vijf fases van rouwverwerking:
 - Ontkenning: *een algemeen afweermecanisme, vanuit onze hersenen aangestuurd. De waarheid is te erg om te bevatten, dus ontkennen we deze (gedeeltelijk).*
 - Boosheid: *rouwverwerking is méér dan intens verdrietig zijn. Juist bij rouwenden zie je vaak boosheid en waarom vragen richting God en de omgeving.*
 - Het gevecht aangaan: *veel mensen proberen om hun verlies te verwerken door het gevecht aan te gaan of door zichzelf doelen te stellen.*
 - Depressie: is vaak het gevolg van machteloosheid: je kan niets aan het gebeurde veranderen.
 - Aanvaarding: *het verdriet een plaats geven. Je probeert je leven opnieuw in te richten, ondanks het blijvende gemis.*
- De duur van een rouwproces kan verschillend zijn en heeft geen duidelijk eindpunt. Het gemis en verdriet komt op veel momenten in het leven terug, vooral bij belangrijke levensgebeurtenissen (verjaardag, examen, trouwdag).
- Jongeren rouwen anders dan volwassenen. Jongeren willen investeren in hun leefwereld en niet te lang bij hun verdriet stil staan. Ze willen niet anders gevonden worden. Jongeren weten vaak niet hoe ze moeten rouwen. Ze vragen zich bijvoorbeeld af of je moet huilen en of je mag lachen. Ook kunnen ze hun gevoel niet goed onder woorden brengen.

3. Jongeren leren hoe ze anderen in gemis kunnen bijstaan.

- Luister en blijf luisteren naar alles wat de rouwende tegen je zegt.
- Vertel dat je aan hem/haar denkt, voor hem/haar bidt en er voor hem/haar wilt zijn.
- Besef dat je geen hulpverlener bent. Verwijs naar professionele hulp (Stichting De Vluchtheuvel) als een rouwende extreem slecht slaapt, eet, doodswensen heeft etc.
- Praktisch helpen: stuur een kaart (als het een jaar geleden is), ga samen iets doen, geef het huiswerk aan elkaar door.

4. Jongeren leren waarom een gemis ook kostbaar kan zijn.

De theoloog C.S. Lewis noemt in zijn boek 'De vraag van het lijden' dat het lijden Gods roepstem tot ons is. Ook in de Bijbel staan hiervan veel voorbeelden:

- Psalm 66:10: *10: Want Gij hebt ons beproefd, o God! Gij hebt ons gelouterd, gelijk men het zilver loutert*
- Psalm 119:71: *Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde.*

- Jesaja 12:1: 1: *En te dienzelfden dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE! dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij.*
- 2 Korinthe 12:7: 7 *En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.*

Als God met Zijn Heilige Geest in het hart van mensen werkt, dan leren we dat we God missen. Dat geeft verdriet. Wij hebben God verlaten door de zondeval. Als God ons dat laat zien, dan krijgen we ook een verlangen naar de Heere. We willen dat het weer goed komt tussen Hem en ons. Juist het verlangen naar de Heere geeft ook iets goeds. Prof. Wisse schrijft in het boekje 'de droefheid naar God': *“Neen, de oorsprong waaruit dit zalige schreien naar God voorkomt, is niet anders dan de in ons hart uitgestort liefde van God, waar de ziel als het waren verliefd wordt op God. En dan te ontwaren die God mis ik nu, en die God mist mij, o dat doet pijn, dat veroorzaakt liefdessmart, droefheid”.*

5. Jongeren leren wat het gemis van God inhoud.

In de kerk wordt vaak gebeden 'of de Heere het gemis met Zichzelf wil vervullen' of 'dat het gemis naar de Heere uit mag drijven'. Daarmee wordt bedoeld dat God het gemis van iets of iemand kan gebruiken tot bekering. In het Paradijs hadden Adam en Eva gemeenschap met God. Door de zondeval kan dit niet meer. Gods rechtvaardigheid eist dat de zonde gestraft wordt (HC 4 vraag 11). Zoals je geboren bent, mis je de gemeenschap met God niet. Als de Heilige Geest de bekering in je werkt, is het eerste wat je leert dat je deze gemeenschap met God mist.

- Gemeenschap met God: *uit liefde tot God hetzelfde willen als wat God wil (Johannes 17:21; NGB artikel 14a).*
 - Rechtvaardigheid: *je leven stemt overeen met Gods Wet. Omdat niemand Gods wet volkomen gehoorzaamt, is niemand rechtvaardig voor God. Daarom moet God de zonde straffen. De Heere Jezus heeft de wet volmaakt gehouden. Hij wil de Middelaar zijn tussen God en mensen (HC 5 vraag 15, HC 6 vraag 18). Door het geloof in de Heere Jezus wordt de zondaar rechtvaardig voor God (Titus 3:5-7).*
- Zie verdere uitwerking: Treffer 'Wedergeboorte', jaargang 2016-2017 (2).

2.2 - Programma-voorstel

De verschillende programmaonderdelen die uitgewerkt zijn in deze Treffer zijn te combineren tot een geheel. Het is aan te raden hieruit zelf een keuze te maken, die passend is bij de groepsamenstelling.

Ter inspiratie volgen hier 3 programmavoorstellen van mogelijke combinaties. De voorstellen lopen op in moeilijkheidsgraad. Er wordt steeds aangegeven welke bijlagen geprint kunnen worden, wat de verwachte duur per onderdeel is en welke doelstelling (zie 2.1) er centraal staat.

<i>Programmavoorstel 1: (moeilijkheidsgraad *)</i>			
Programmaonderdeel	Bijlagen	Duur	Doelstelling
1. Opening Gebruik onderdeel 1.3, 6 en 7.		00:05	
2. Opwarmer 'Tranenvaas' 5.1.1		00:10	

3. Bijbelstudie Psalm 42	1	00:40	4, 5
4. Pauze (zorg dat de spullen voor het volgende onderdeel klaar liggen)			
5. Gedicht maken: 5.2.1		00:30	
6. Afsluiting Gebruik de doelen uit onderdeel 1.2 als houvast voor een korte samenvatting. Gebruik onderdeel 6 en 7 voor gebed en zingen.		00:05	

*Programmavoorstel 2: (moeilijkheidsgraad **)*

Programmaonderdeel	Bijlagen	Duur	Doelstelling
1. Opening Gebruik onderdeel 1.3, 6 en 7.		00:05	
2. Opwarmer 'Hartjes' - 5.1.2			
3. Bijbelstudie Genesis 30 en 1 Samuël 1 Zie onderdeel 3.3	1	00:30	1, 2, 3
4. Pauze			
5. 'Maskers maken' 5.2.2		00:45	1, 2, 3
6. Afsluiting Gebruik de doelen uit onderdeel 1.2 als houvast voor een korte samenvatting. Gebruik onderdeel 6 en 7 voor gebed en zingen.		00:05	

*Programmavoorstel 3: (moeilijkheidsgraad ***)*

Programmaonderdeel	Bijlagen	Duur	Doelstelling
1. Opening Gebruik onderdeel 1.3, 6 en 7.		00:05	
2. Inleiding door jongere/leidinggevende Zie onderdeel 4. Voor achtergrondinformatie zie 2.1 en de literatuursuggesties bij onderdeel 7.		00:20	1, 2, 3
3. Pauze			
4. Bespreek met de jongeren hoe zij een ander kunnen helpen bij het verwerken van hun verdriet.	2	00:20	2, 5
5. Afsluiting Gebruik de doelen uit onderdeel 1.2 als houvast voor een korte samenvatting. Gebruik onderdeel 6 en 7 voor gebed en zingen.		00:15	

3. Bijbelstudie

We bieden drie werkvormen aan om Bijbelstudie te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende soorten jongeren.

3.1 Werkvorm 1 (denken/doen) - Psalm 42

Doel

In Psalm 42 wordt beschreven hoe David de nabijheid van de Heere mist. Hoop en vrees wisselen elkaar in deze psalm steeds af. Voor jongeren is het misschien moeilijk om te begrijpen dat gemis zoals bijvoorbeeld David dat ervaart kostbaar kan zijn. Het doel van deze Bijbelstudie is om ze daarvan bewust te maken. Deze Bijbelstudie sluit vooral aan bij leerdoelen 4 en 5 van deze Treffer.

Benodigdheden

Voor deze opdracht heb je voor elke groep het volgende nodig:

- Bijbel met uitleg of met kanttekeningen
- Pen en papier

Uitleg opdracht

- *stap 1* - Deze opdracht kan het beste in kleine groepjes uitgevoerd worden. Voordat de jongeren met elkaar het Bijbelgedeelte gaan lezen denken ze met elkaar na over gemis. Dit kan over iets kleins gaan maar misschien zijn er ook wel jongeren die bijvoorbeeld familieleden moeten missen. Iedere jongere probeert voor zichzelf iets op te schrijven wat hij of zij mist.
- *stap 2* - In de tweede stap gaan de jongeren psalm 42 lezen. Als je deze psalm leest dan zie je steeds een aantal verzen waarin David zijn gemis uitspreekt en waarin hij zich beklagt, maar ook steeds weer verzen waarin hij zijn vertrouwen uitspreekt. Het is de bedoeling dat de jongeren in groepjes deze verzen noteren (bijvoorbeeld in een tabel). Aan de ene kant komen dan de verzen waarin David zijn gemis ervaart, aan de andere kant de verzen waarin David zijn vertrouwen uitspreekt.
- *stap 3* - In deze stap gaan de jongeren m.b.v. de Bijbel met uitleg op de Bijbel met kanttekeningen de volgende vragen beantwoorden: Wat mist David zo erg? Wat voor vergelijking gebruikt hij daarvoor? Wat bedoelt David in vers 4? Wat geeft David in deze moeilijke omstandigheden troost? Waarom zou David toch gelukkig zijn ondanks deze moeiten?
- *stap 4* - De jongeren zijn begonnen met een persoonlijk voorbeeld van gemis in het leven. In de groepjes worden de zaken die de jongeren aan het begin hebben opgeschreven naast psalm 42 gelegd. Wat kunnen de jongeren hierin van David leren? Wat had David van de jongeren kunnen leren? Als de sfeer in de groep zich ervoor leent kan het hierna ook nog in de grote groep nabesproken worden.

3.2 Werkvorm 2 (doen) - Psalm 42

Doel

Psalm 42 is voor veel mensen in tijden van gemis tot hoop geweest. De jongeren gaan daarom deze psalm gebruiken om een kaart te maken die tot bemoediging kan zijn voor

iemand die zo'n periode doormaakt. Deze Bijbelstudie sluit vooral aan bij leerdoel 3 van deze Treffer.

Benodigdheden

Voor deze opdracht heb je voor elke groep het volgende nodig:

- Bijbel
- Dubbelgevouwen A5-vellen (stevig papier)
- Stiften of potloden

Uitleg opdracht

- *stap 1* - De jongeren lezen eerst met elkaar psalm 42. Welk beeld wordt hier gebruikt om het gemis aan te geven? Ook in andere psalmen wordt hier beeldspraak voor gebruikt, denk bijv. aan psalm 63, 102, 130 of 143. De jongeren bedenken voor zichzelf welk beeld ze het meest aansprekend vinden.
- *stap 2* - Als de jongeren een psalm gekozen hebben bedenken ze welke tekst het beste het gemis weergeeft. Welke beeldspraak wordt er gebruikt? En welke tekst uit deze psalm is het meest hoopgevend?
- *stap 3* - In de derde stap mogen ze dit op de kaart gaan uitbeelden. Als ze bijvoorbeeld voor psalm 42 hebben gekozen kunnen ze kiezen om een brullend hert te tekenen. Het is mooi als deze tekening begeleid wordt door de woorden "gelijk een hert schreeuwt" Vervolgens kunnen ze er dan de hoopgevende tekst uit psalm 42 bij schrijven (of in de binnenkant).

3.3 Werkvorm 3 (denken/doen) - Genesis 30 en 1 Samuël 1

Doel

In deze Bijbelstudie denken de jongeren met elkaar na over aards gemis. Bijna iedereen krijgt in zijn of haar leven te maken met gemis. Hoe kunnen we met gemis omgaan en hoe kunnen we elkaar erin bijstaan? Deze Bijbelstudie sluit voornamelijk aan bij leerdoelen 2 en 3 van deze Treffer.

Benodigdheden

Voor deze opdracht heb je voor elke groep het volgende nodig:

- Bijbel met uitleg of met kanttekeningen
- A3-vel
- Stiften

Uitleg opdracht

- *stap 1* - In deze eerste stap gaan de jongeren de volgende verzen lezen: Genesis 30 vers 1 - 3 en 22 - 24. De jongeren maken aantekeningen. Hoe gaat Rachel met het gemis van kinderen om? Hoe behandelt God haar? Hoe reageert ze als ze wel een kind krijgt?
Daarna lezen de jongeren 1 Samuël 1. De jongeren maken opnieuw aantekeningen. Hoe gaat Hanna met het gemis van kinderen om? Hoe gaan Elkana en Peninna ermee om? Hoe behandelt God Hanna? Hoe reageert ze als ze wel een kind krijgt.
- *stap 2* - De jongeren gaan met elkaar nadenken over wat echt belangrijk is wanneer er gemis komt. Hoe kunnen wij er het beste mee omgaan en wat kan je het beste voor anderen doen?
- *stap 3* - De jongeren gaan een 'protocol' opstellen. Maak daarbij twee kolommen. Een voor wanneer je zelf te maken krijgt met gemis en een voor wanneer iemand in

je omgeving ermee te maken krijgt. In het protocol geven de jongeren aan wat het allerbelangrijkste is in tijden van gemis. Wat kan ik zelf doen? Wat kan ik voor een ander doen?

- *stap 4* - In de laatste stap worden de verschillende 'protocollen' met elkaar vergeleken.

4. Inleiding

Hoe zet je een goede inleiding op? Soms is het lastig om een goede lijn te vinden. Daarom wordt hier een opzet gegeven voor een inleiding. Uiteraard moet je deze zelf verder uitwerken.

Onderdeel	Duur
<u>Intro</u> Start met de uitleg van het woord missen. Wat betekent dat? Wat en wie kan je allemaal missen?	00:05
<u>Kern</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ga na hoe de Bijbel spreekt over missen. • Spits je inleiding toe op het missen van iemand, bijv. door de dood. • Betrek daar ook het woord rouwen bij en geef aan hoe mensen kunnen rouwen. • Leg de link naar het leven van jongeren hoe zij hulp kunnen bieden bij rouw. 	00:10
<u>Afsluiting</u> Sluit je inleiding af met de troost vanuit de Bijbel.	00:05

5. Verwerking

Naast de inleiding is het belangrijk om de inhoud ook te verwerken. Hieronder worden een aantal verwerkingsvormen aangeboden. Maak een keuze voor een of meerdere van deze werkvormen.

5.1 Opwarmers

Een opwarmer is een korte werkvorm om het thema vooraf in te leiden en de aandacht van de jongeren te trekken of om hen in de sfeer van het onderwerp te laten komen.

5.1.1 Tranenvaas

Benodigheden:

- papier met tranen erop (Bijlage 1)
- schaar
- pen
- ondoorzichtige pot/ vaas

Werkwijze

Kopieer tranen op wat stevig papier. Geef elke jongere een aantal tranen en papier/schaar. Elke jongere knipt een aantal tranen uit en schrijft op elke traan een onderwerp waarover hij/zij wel eens verdrietig is (geweest). Bijvoorbeeld: dat mijn oma gestorven is/ dat mijn ouders gescheiden zijn/ dat mijn beste vriend verhuisd is/ dat ik me soms eenzaam voel.

Als iedereen klaar is met schrijven, kunnen de tranen in de pot gedaan worden. Het mooiste zou zijn om deze pot met tranen later nog te gebruiken: haal er een paar tranen uit en lees ze voor.

Het is ook mooi om een verwijzing te maken naar Psalm 56: 'Mijn tranen hebt Ge in Uwe fles bewaard.' David had verdriet, maar hoefde dat niet alleen te dragen. Hij leefde in het vaste geloof dat God er van af wist. Daar mogen we jongeren ook op wijzen. Deze God is nog steeds dezelfde. God aanschouwt de moeite en het verdriet, ook het verdriet van onze jongeren. Als we dat geloof hebben en we weten dat Hij van ons verdriet af weet, dan maakt dat het verdriet zoveel dragelijker.

5.1.2 Hartjes

Benodigdheden:

- snoephartjes

Werkwijze

Elke jongere krijgt een handvol snoephartjes. Voor elk hartje gaat de jongere bedenken waar het voor staat; iets wat hij of zij niet zou willen missen in zijn leven. Denk bijvoorbeeld aan: mijn gezin/ mijn vrienden/ mijn hobby/ de kerkgang/ mijn Bijbel. Het mooiste is als een leidinggevende het voorbeeld geeft en zo een inkijkje geeft in zijn leven. Laat de jongeren daarna een poosje nadenken over zijn voorbeelden, en laat dan een paar jongeren aan het woord om te vertellen over de hartjes.

Je kunt dit uitbreiden naar een soort spelvariant: elk hartje dat genoemd wordt, en dat jij ook hebt, mag je opeten. Bijvoorbeeld: een jongere noemt 'mijn vrienden' als hartje, dan mogen alle jongeren die dat ook hadden hun hartje 'mijn vrienden' opeten. Zo kun je precies zien wie nog een uniek hartje heeft en hen daarover laten vertellen.

5.2 Verwerkingsvormen

5.2.1 Gedicht maken

Benodigdheden:

- posterpapier
- lijntjespapier
- pennen/scharen/potloden/stiften/lijm
- tijdschriften waaruit geknipt kan worden
- eventueel voorbeeldgedichten

Werkwijze

Laat de jongeren een gedicht schrijven over het onderwerp. Daarna kunnen de jongeren het gedicht op de poster plakken en verder versieren met plaatjes en dergelijke. Voor jongeren die echt geen gedicht kunnen schrijven: laat hen een toepasselijk Psalmvers of Bijbeltekst opschrijven. Denk bijvoorbeeld aan Psalm 56: 4 of 102: 1

5.2.2 Maskers maken

Benodigheden:

- maskers geprint
- tekenmateriaal

Werkwijze

Jongeren gebruiken vaak een masker om hun gevoelens te verbergen. Van buiten blij en misschien wel hyper, van binnen verdrietig en eenzaam. Laat de jongeren op de buitenkant een ander gevoel weergeven op het masker dan op de binnenkant. Laat ze eventueel gebruik maken van emoticons en/of Photo Boots, zodat het wat dichterbij hun belevingswereld komt. Vraag na afloop sommige jongeren iets te vertellen over hun masker.

5.2.3 Mobile maken van een klerhanger

Benodigheden:

- klerhangers
- draad
- stiften/potloden/lijm/schaar
- symbolen voor blijde en droevige dingen

Werkwijze

De jongeren knippen de symbolen uit en kleuren ze. Daarna hangen ze de symbolen met draad aan de klerhanger. De mobile moet in evenwicht kunnen blijven. Daarvoor is het belangrijk dat de verdrietige en blijde dingen uitgebalanceerd worden.

Tip: het is het leukst als de klerhanger ook versierd wordt: met verf beschilderd, of omwonden met chenille.

5.2.4 Houten fotolijstje maken

Benodigheden:

- Houten balk, in stukjes gezaagd van 10 cm
- houtvijlen/zagen/gutsen
- schuurpapier

Werkwijze

Maak met een zaag een diagonale snee in het houtblokje, zodat er een foto in kan blijven staan. Werk het blokje netjes af met schuurpapier. Eventueel kan het blokje daarna nog versierd worden met verf of stiften.

Vind je dit te ingewikkeld, dan kan je ook op een heleboel andere manieren fotolijstjes maken. Van ijsstokjes tot strijkkraaltjes en van steen met ijzerdraad tot beton met knijpers. Op Pinterest en andere sites zijn talloze voorbeelden te vinden.

6. Bidden en danken

Elke verenigingsavond begin je met gebed. Het is goed om in het gebed naast de actuele en persoonlijke zaken ook te bidden voor onderwerpen die te maken hebben met het thema van de avond.

Bidden en danken

- Vragen of de Heere ons de kracht geeft om over dit tere onderwerp na te denken, wat ook emoties bij jongelui kan oproepen;
- Vragen of de Heere onze Trooster wil zijn als wij verdriet of rouw hebben over of om iets;
- Bidden voor jongelui die weten wat het is om een gemis te hebben (mocht je weten dat JV-lid het op prijs stelt dat je specifieke naam noemt, kan je dit doen);
- Bidden voor mensen die eenzaam zijn
- Vragen of we ontdekt mogen worden aan onze zonden zodat we leren dat we God missen, terwijl we Zijn aanwezigheid geen dag kunnen missen;
- Danken dat de Heere tot in eeuwigheid Dezelfde wil zijn, ook in tijden van verdriet en onbegrepen wegen.

7. Zingen

Welke psalmen en welke liederen passen goed bij het thema van de avond?

Psalmen

Psalm 25:8, 10

Psalm 54:1

Psalm 68:11

Psalm 84:6

Psalm 107:7,10

Psalm 33:10

Psalm 56:4

Psalm 72:7

Psalm 91:1,5

Psalm 118:3,9

Psalm 42:3,4,5,7

Psalm 57:1,2

Psalm 77:6

Psalm 102:6,15

Psalm 138:4

Liederen uit 'Tot Zijn eer'

Lied 8: Als g' in nood gezeten

Lied 53: Hoog omhoog, het hart naar boven

Lied 55: Ik wil mij gaan vertroosen

Lied 61: Ja, de Trooster is gekomen

Lied 85: Psalm 42

Lied 95: Rust mijn ziel, uw God is Koning

8. Literatuurverwijzingen

Wil je meer lezen over dit onderwerp? Wil je informatie voor je inleiding? In de onderstaande boeken kan je er meer over lezen.

- Martine de Wit. 2013. *Een wolk in mijn been*. Apeldoorn: De Banier.
- C.S. Lewis. 2011. *Het probleem van het lijden*. Utrecht: Kok
- Marja Bos - Meeuwsen. 2004. *Samen verdrietig*. Zoetermeer: Boekencentrum
- Joke E. Korteweg. 2012. *Verder na verlies*. Utrecht: Kok
- W. Visser. 2008. *Als ik beroofd ben*. Barneveld: Gebr. Koster
- Ds. A. Schreuder. 2013. *Gij ziet het immers*. Barneveld: Gebr. Koster

